

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Bert Reitsma
Secretaris
T +31 70 31 42 442
E b.reitsma@vfn.nl

Datum: 19 januari 2017

Betreft: Consultatie Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming

L.S.,

Met de consultatie Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming roept u belanghebbenden op om te reageren op de beoogde Regels ter uitvoering van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119); de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.

Het wetsvoorstel strekt tot uitvoering van de Verordening en beoogt daarnaast geen zelfstandige effecten.

Het met de Verordening beoogde effect betreft verdergaande harmonisatie van privacyregelgeving, bescherming van persoonsgegevens en bevordering van vrij verkeer van gegevens binnen de Unie.

De Verordening biedt op verschillende plaatsen ruimte voor de nationale wetgever om keuzes te maken. Conform het algemene uitgangspunt bij de implementatie van Europese regelgeving is hierbij blijkens de consultatie gestreefd naar een zo veel mogelijk beleidsneutrale invulling van de ruimte die de Verordening biedt.

De Verordening heeft belangrijke raakvlakken met (toezicht op) overige (financiële) wetgeving. De reactie van de VFN op de consultatie ziet toe op de invulling van de lokale beleidsruimte en de relatie met overige wetgeving.

Gebruik BSN:

De Verordening biedt vrijheid aan de lidstaten rond de verwerking van een nationaal identificerend persoonsnummer. In Nederland vervult het burgerservicenummer (BSN) deze rol. Blijkens de consultatie worden geen wijzigingen voorzien in sectorspecifieke voorschriften ten aanzien van het BSN.

Nu de Verordening expliciet ruimte biedt aan Nederland om (hernieuwd) voorschriften vast te stellen rond het gebruik van het BSN, is de VFN van mening dat van deze ruimte gebruik kan worden gemaakt.

Het bredere gebruik van het BSN door financiële ondernemingen biedt een belangrijke aanvulling op de bestaande middelen in het tegengaan van (identiteits-)fraude, het voorkomen van overkreditering en problematische groei van schulden, en het verder waarborgen van de veiligheid en integriteit van het financiële stelsel.

Mede gezien de verplichtingen die op financiële dienstverleners uit hoofde van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft) van toepassing

zijn, zou het brede gebruik van het BSN door financiële ondernemingen naar mening van de VFN wettelijk gefaciliteerd moeten worden.

Artikel 22 van de Verordening en Artikel 38 van de Uitvoeringswet (Profilering / geautomatiseerde besluitvorming):

In Artikel 22 van de Verordening is vastgelegd dat de betrokkene het recht heeft niet te worden onderworpen aan een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, gebaseerd besluit waaraan voor hem rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft.

In de Verordening worden verschillende uitzonderingen genoemd op dit verbod. Zo geldt het verbod niet indien het besluit a) noodzakelijk is voor de totstandkoming of de uitvoering van een overeenkomst tussen de betrokkene en een verwerkingsverantwoordelijke; b) is toegestaan bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is en die ook voorziet in passende maatregelen ter bescherming van de rechten en vrijheden en gerechtvaardigde belangen van de betrokkene; of c) berust op de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene.

In de Uitvoeringswet (Artikel 38) zijn de betreffende uitzonderingen opgenomen.

Bij het aangaan van een kredietovereenkomst wordt veelal geautomatiseerd bepaald in welk risicoprofiel een potentiële klant valt (*credit scoring*). De betreffende score kan invloed hebben op de acceptatie en/of de tarifiering van de consument. Gedurende de looptijd kan ook geautomatiseerd (*behavioural scoring*) worden vastgesteld welk gedrag de consument vertoont. Dit kan van invloed zijn op de behandeling van de consument; bijvoorbeeld in het geval van achterstallige betalingen.

Conform de huidige bepalingen van de Wbp zijn deze scoringsmethoden, voor zover voorzien van voldoende waarborgen, toegestaan. Gezien het belang en de wettelijke verplichting voor kredietaanbieders om de kredietwaardigheid van de consument vast te stellen voor het aangaan van de kredietovereenkomst, is het noodzakelijk dat *credit scoring* wordt behouden als instrument. *Behavioural scoring* is veelal van groot belang voor financiële dienstverleners om te kunnen voldoen aan de generieke zorgplicht.

Op basis van het geconsulteerde Artikel 38 van de Uitvoeringswet en de formulering van Artikel 22 lid 2 van de Verordening wordt naar mening van de VFN onvoldoende duidelijkheid gecreëerd ten aanzien van de mogelijke continuering van *credit scoring* en *behavioural scoring*. Aanvullende duidelijkheid hieromtrent in Artikel 38 en/of in de Memorie van Toelichting is dan ook gewenst.

Op deze wijze kan dan ook voor de aspecten *credit scoring* en *behavioural scoring* een beleidsneutrale implementatie worden gerealiseerd.

Relatie Verordening en overige (financiële) Nederlandse wetgeving:

Ingevolge de Verordening mag gegevensverwerking niet excessief zijn, en dient deze beperkt te worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor persoonsgegevens worden verwerkt. Minimale gegevensverwerking, dataminimalisatie, vormt een belangrijk uitgangspunt bij de Verordening.

Het uitgangspunt van dataminimalisatie laat zich niet eenvoudig verenigen met de verplichtingen die rusten op financiële dienstverleners in het kader van financiële wetgeving, zoals bijvoorbeeld de Wft.

Op grond van de algemene of generieke zorgplicht in de Wft dient een financiële dienstverlener op zorgvuldige wijze de gerechtvaardigde belangen van de consument of begunstigde in acht te nemen. Mede op basis van de generieke zorgplicht wordt in het financiële toezicht veel gevraagd van aanbieders van

financiële diensten ten aanzien van het verzamelen en bewerken van persoonsgegevens en het delen van persoonsgegevens met partijen die actief zijn in de keten van dienstverlening.

Nu de Autoriteit persoonsgegevens (AP) wordt aangewezen als enige toezichthoudende autoriteit ten aanzien van de invulling van de Verordening, vraagt de VFN aandacht voor de wenselijke consistentie van activiteiten op het gebied van de verwerking van persoonsgegevens die (formeel en informeel) worden geveerd op grond van het financiële toezicht, en de Verordening.

Voor zover door de financiële (AFM en DNB) toezichthouders formeel of informeel activiteiten worden verlangd die (mede) toezien op de verwerking van persoonsgegevens, dient voorkomen te worden dat financiële dienstverleners moeten toetsen of de op basis van het financiële toezicht gevraagde verwerking van persoonsgegevens ook conform de Verordening kan plaatsvinden.

Voor zover deze "vrijwaring" niet door de financiële toezichthouders kan worden verleend, ontstaat een onwenselijke situatie, waarbij financiële dienstverleners die geïnitieerd door het financiële toezicht persoonsgegevens verwerken, vervolgens ter verantwoording worden geroepen door de AP. Hiermee zou rechtsonzekerheid ontstaan voor financiële dienstverleners.

Naar mening van de VFN dient in de Memorie van Toelichting hieromtrent duidelijkheid te worden gecreëerd. Dit geldt in het bijzonder voor zover het de verwerking van persoonsgegevens betreft die niet is gebaseerd op ondubbelzinnige toestemming van de consument.

Praktisch voorbeeld van het bovenstaande betreft de wijze waarop, in het geval van intermediaire distributie, klantinformatie gedeeld kan worden tussen kredietaanbieder en kredietbemiddelaar in het kader van het beheer van de kredietportefeuille.

Op grond van de generieke zorgplicht wordt het wenselijk geacht om alle relevante klantinformatie beschikbaar te stellen aan de bemiddelaar. Als het delen van deze informatie wordt getoetst aan de huidige Wbp, dient, met name bij het ontbreken van expliciete instemming van de consument, sprake te zijn van een gerechtvaardigd belang. Op basis van de weging van de beperking van de persoonlijke levenssfeer van de Kredietnemer is een uitgebreide uitwisseling van gegevens tussen Kredietaanbieder en Intermediair dan veelal niet mogelijk.

Zorgplicht en privacy vereisten zijn dan moeilijk verenigbaar.

Biometrische gegevens met het oog op unieke identificatie:

De Verordening biedt ruimte voor het opnemen van een uitzondering op het verbod om biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon te verwerken.

Zoals kenbaar wordt gemaakt in de Memorie van Toelichting, is het bovenmatig beperken van verwerkingen van biometrische gegevens ongewenst in het kader van economische innovatie. Het opnemen van een bepaling die de verwerking van biometrische gegevens mogelijk maakt, is naar mening van de VFN dan ook een wenselijke stap.

Conform de Memorie van Toelichting is sprake van een uitzondering op het verbod op de verwerking van biometrische gegevens indien dit noodzakelijk en proportioneel is voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of een derde. Deze bepaling is verwoord in Artikel 26.

De voorliggende invulling van Artikel 26 lijkt echter met name door het noodzakelijkheidsvereiste in combinatie met het proportionaliteitsvereiste weinig ruimte te bieden voor private ondernemingen om

toepassingen van biometrische identificatie verder te ontwikkelen. In het kader van het stimuleren van innovatie zouden beperkingen ten aanzien van het verwerken van biometrische gegevens minder stringent geformuleerd kunnen worden.

Deze reactie mag als openbaar worden behandeld.

Hoogachtend
Namens het bestuur van de VFN,

Bert Reitsma
Secretaris